

Gemeenteraden Zaanstreek-Waterland

Bezoekadres:
Prins Bernhardplein 112
1508 XB Zaandam

Postadres:
Postbus 150
1500 ED Zaandam
Telefoon 088 751 20 00
info@vrzw.nl
www.vrzw.nl

Datum 11 juli 2024
Onze referentie 63447
Uw referentie Z/24/019068
Uw brief van

Telefoon +31 88 751 2000
E-mail c.henkens@vrzw.nl
Onderwerp Jaarstukken 2023 en Begroting 2024 VrZW

Geachte Gemeenteraad,

Op 2 april jl. heeft u de voorlopige jaarstukken 2023 van Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) ter kennisname ontvangen, met uitzondering van het vaststellen van de resultaatbestemming die voor zienswijze is voorgelegd. Ook heeft u per die datum de ontwerpbegroting 2024 VrZW ontvangen met het verzoek hier binnen 12 weken een zienswijze op te geven. In deze brief willen we u graag op de hoogte stellen van de uitkomst van de zienswijzen en de reactie van het bestuur hierop.

Zienswijzen vaststellen resultaatbestemming jaarstukken 2023

Onderstaand vindt u allereerst de uitkomsten van de zienswijzen van alle zeven gemeenteraden. De reactie op de zienswijzen is opgenomen in een volgende paragraaf.

Zienswijze Zaanstad, Purmerend, Oostzaan, Edam-Volendam en Landsmeer

De gemeenteraden van Zaanstad, Purmerend, Oostzaan, Edam-Volendam en Landsmeer hebben geen zienswijze gegeven op het vaststellen van de resultaatbestemming.

Zienswijze Wormerland en Waterland

De gemeenteraden van Wormerland en Waterland hebben een positieve zienswijze ingediend. De raad van Wormerland spreekt daarbij nog haar zorg uit dat gemeenten in financieel zwaar weer terechtkomen, dat van VrZW verwacht wordt om zich hiertoe te verhouden en dat voor de gemeentelijke bijdrage een bezuinigingstaakstelling zal worden vastgesteld. De gemeente Waterland ziet dat het exploitatieresultaat negatief wordt afgesloten met € 171.000, maar ook dat dit in bestaande budgetten wordt opgevangen waardoor geen extra bijdrage van de gemeenten wordt gevraagd.

Reactie Algemeen Bestuur op de ingediende zienswijzen

In de eerste plaats willen we u bedanken voor uw zienswijzen op het vaststellen van de resultaatbestemming 2023. We vatten deze op als compliment en danken de gemeenteraden voor het vertrouwen.

We realiseren ons dat de onzekerheid over de financiële situatie van gemeenten over het jaar 2026 en verder noopt tot het maken van integrale keuzes binnen het budgettair kader van de gemeente. Onze deelnemende gemeenten mogen ervan uitgaan dat we de ogen niet sluiten voor vraagstukken die bij hen spelen.

Zienswijzen begroting 2025

Onderstaand vind u allereerst de uitkomsten van de zienswijzen van alle zeven gemeenteraden. De reactie op de zienswijzen is opgenomen in een volgende paragraaf.

Zienswijze Oostzaan

De gemeenteraad van Oostzaan heeft geen zienswijze ingediend op de begroting.

Zienswijze Wormerland, Purmerend, Waterland, Edam-Volendam en Landsmeer

De gemeenteraden van Wormerland, Purmerend, Waterland, Edam Volendam en Landsmeer hebben een min of meer gelijkkluidende positieve zienswijze gegeven op de begroting 2025 en daarbij enkele opmerkingen gemaakt.

Zo geeft de raad van Wormerland aan dat het, bij uitblijven van de rijksbijdrage voor implementatie van brandweezorg, niet in de lijn ligt een aanvullende bijdrage van de gemeente te vragen. In dat geval mag van VrZW verwacht worden dat ze zich hiertoe verhoudt en afweegt in hoeverre de implementatie mogelijk is zonder rijksbijdrage.

In Purmerend is een voorbehoud gemaakt op de meerjarenraming 2025-2028 in verband met mogelijke keuzes die gemaakt moeten worden bij de gemeentelijke begroting. Gezien de financiële onzekerheid die bij de gemeente geldt vanaf 2025 en verder zal er in de gemeentelijke toekomstscenario's ook naar de taken van de verbonden partijen worden gekeken.

De gemeente Waterland ziet grote ontwikkelingen staan in de begroting, zoals een versterking van de crisisbeheersing, toekomstgerichte brandweezorg en samenwonen en werken met de GGD. Deze regionale slagkracht en ontwikkeling worden als noodzakelijk gezien. Uitgangspunt is wel dat, als de indexering in de meicirculaire lager blijkt te zijn dan in de begroting is geraamd, dit in de gemeentelijke bijdragen verrekend zal worden. Met betrekking tot de meerjarenbegroting 2026-2028 wordt meegegeven dat er voor de

gemeenten wellicht minder financiële ruimte zal ontstaan met moeilijke afwegingen tot gevolg. VrZW wordt gevraagd kritisch mee te denken waar kostenreductie toepasselijk kan zijn.

De raad van Edam-Volendam geeft aan extra alert te zijn op de noodzaak om kosten zo beperkt mogelijk te houden en dat daar, waar een beroep wordt gedaan op extra middelen, wordt gekeken of er dekking mogelijk is vanuit bestaande middelen of meevallers. Aan VrZW wordt gevraagd hier ook alert op te zijn en in alle planning en control documenten zichtbaar te maken wat is gedaan om de kosten zo beperkt mogelijk te houden.

De raad van Landsmeer geeft aan dat de kostenstijging is gebaseerd op reeds goedgekeurd beleid en afgesproken indexering. Verzoek aan VrZW is om met betrekking tot de meerjarenbegroting 2026-2028 mee te denken over mogelijkheden voor kostenreductie vanwege mogelijk beperktere financiële ruimte bij gemeenten.

Zienswijze Zaanstad

De gemeente Zaanstad tenslotte geeft een positieve zienswijze op de verhoging van de gemeente bijdrage van € 462.703,- in 2025 als gevolg van indexatie. Ze vraagt daarbij wel aandacht voor het gelijklopen van de loonontwikkeling bij de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) met die van de gemeentelijke sector, met betrekking tot autonome ontwikkelingen. Anders verdwijnt het draagvlak voor volledige compensatie loonkosten bij de VrZW.

Op de verhoging van de gemeente bijdrage van € 390.000,- in 2025 als gevolg van de toekomstbestendige brandweezorg (2^e tranche) wordt geen positieve zienswijze gegeven. Reden hiervoor is dat niet-autonome beslissingen integraal worden overwogen bij de begroting van de Gemeente Zaanstad. Het college heeft besloten om bij de Voorjaarsnota alleen besluiten te nemen over autonome beslissingen, zoals de indexatie.

Reactie Algemeen Bestuur op ingediende zienswijzen

Dank voor uw zienswijzen op de ontwerpbegroting 2025. We zien deze als ondersteunend aan het werk van VrZW en geven dit positieve signaal dan ook graag door als compliment aan alle medewerkers van VrZW.

We willen hier nogmaals benadrukken dat we ons terdege bewust zijn van de onzekere financiële situatie voor gemeenten vanaf 2025 die het maken van integrale keuzes binnen het budgettair kader van de gemeenten noodzakelijk maakt.

Reactie zienswijzen Wormerland, Purmerend, Waterland, Edam-Volendam en Landsmeer

De raad van Wormerland heeft aandacht gevraagd voor implementatie van de brandweezorg, indien de rijksbijdrage uitblijft. We realiseren ons dat heroverweging van het budgettair kader voor Toekomstbestendige Brandweezorg aan de orde is als de rijksbijdrage onverhoopt achterwege blijft. Indien de bestuurlijke opdracht vervolgens wordt om met een nieuw budgettair kader te werken zullen wij uitwerken wat hiervan de mogelijke consequenties zullen zijn voor de paraatheid en het takenpakket van de brandweer in de regio.

In Purmerend is door de raad een voorbehoud gemaakt op de meerjarenraming 2025-2027 van VrZW vanwege mogelijke keuzes bij de gemeentelijke begroting en gezien de financiële onzekerheid voor gemeenten vanaf 2025. Ook de raden van Landsmeer, Waterland en Edam-Volendam vragen VrZW mee te denken over kostenreductie.

In het Algemeen Bestuur van 10 juli is daarom besloten om de directeur van de veiligheidsregio opdracht te geven alvast voorbereidingen te treffen voor de vertaling van de zienswijzen naar een uitwerking in scenario's voor het takenpakket.

De raad van Waterland geeft aan de regionale slagkracht en ontwikkelingen die worden geschetst in de begroting als noodzakelijk te zien. Mocht echter de indexering in de meicirculaire lager blijken te zijn dan in de begroting is geraamd, dit zal dit in de gemeentelijke bijdragen verrekend moeten worden.

In de eerste plaats dank dat de raad de noodzaak van regionale slagkracht onderschrijft.

De forse loonkostenstijging in 2023 van 9,3% heeft VrZW incidenteel opgevangen binnen het budgettair kader, waardoor in 2023 geen extra bijdrage van gemeenten gevraagd hoefde te worden.

In structurele zin is de kostenstijging niet gedekt. In het Algemeen Bestuur is afgesproken de loonkostenontwikkeling in meerjarig perspectief te beschouwen. Over de periode van drie jaar (2023, 2024 en 2025) moeten de loonkosten binnen het budgettair kader worden geaccommodeerd. Het eventueel op basis van de meicirculaire naar beneden aanpassen van de indexering, maakt de structurele dekking van loonkosten niet mogelijk. VrZW kan dan geen invulling geven aan de afspraak die in het Algemeen Bestuur is gemaakt. De facto zou met een lagere indexering een taakstelling worden opgelegd.

Reactie op zienswijze Zaanstad

De raad van Zaanstad vraagt aandacht voor het gelijklopen van de loonontwikkeling bij VrZW met die van de gemeentelijke sector omdat anders het draagvlak voor volledige compensatie verdwijnt.

De veiligheidsregio's hebben sinds 2022 een eigen werkgeversvereniging. Deze vereniging onderhandelt met de vakbonden over de arbeidsvoorwaarden. Het is nadrukkelijk de bedoeling in de loonkostenontwikkeling aan te sluiten bij de gemeentelijke sector. Dat was bij de in 2023 afgesloten cao ook het geval: het cao loonpercentage was hoger maar de looptijd van de cao was langer en daarmee sloot de cao voor de veiligheidsregio min of meer aan op de gemeentelijke cao.

De raad van Zaanstad heeft verder aangegeven om bij de Voorjaarsnota geen besluiten te nemen over niet-autonome ontwikkelingen aangezien deze integraal worden overwogen bij de begrotingsbehandeling van de gemeente Zaanstad. Specifiek wordt hier bedoeld op de toekomstbestendige brandweezorg die wordt gezien als een niet-autonome ontwikkeling.

We willen erop wijzen dat er geen sprake is van een nieuw beleidsvoorstel voor toekomstbestendige Brandweezorg. In maart 2023 heeft het Algemeen Bestuur het programma Toekomstbestendige

Brandweezorg vastgesteld. De implementatie van het programma vindt stapsgewijs plaats en het budget wordt in tranches beschikbaar gesteld.

Proces

We begrijpen dat zorgvuldige communicatie over alle ontwikkelingen van groot belang is. Bij relevante ontwikkelingen zullen we u opnieuw per brief informeren.

Besluit

Het Algemeen Bestuur van VrZW heeft op 10 juli 2024 de jaarstukken 2023 vastgesteld. In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 6 september a.s. wordt de begroting 2025 van VrZW formeel vastgesteld.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Voorzitter
J. Hamming

Secretaris
S. van den Broek